

БИЛТЕН

ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ "ПИРОТ"

Билтен уређује Љубиша Ђорђевић, дипл.инг. тел/факс: 321-711, 321-843, 333-120, E-mail: piza@nadlanu.com
Број 86, Година IX, Јун 2010.године

Прихрана парковских травњака

У последње време све више домаћинстава се одлучује да поред куће уместо баште или воћњака заснује мање или веће травне површине. Да би овакве зелене површине изгледале што лепше и боље травњак се мора неговати и одржавати било да је настао од бусења или је засејан семеном парковских врста трава.

Редовне мере неге парковских травњака су заливање, редовна и правовремена косидба, грабуљање и проветравање, улепшавање и наравно прихрана травњака.

Као једна од најважнијих мера одржавања травњака је и редовна **прихрана травњака**. Честом косидбом травњака смањена је фотосинтеза биљака којом се биљке снабдевају потребним хранивима па се у том случају тај недостатак у исхрани надокнађује прихраном. Травњаци се могу прихрањивати органским и минералним ђубривима.

Органска ђубрива као што су нпр. стајњак, компост, тресет стварају хумусни слој у земљишту, дуже се разграђују, па се из тог разлога и додају сваке друге или треће године. Приликом њихове примене потребно је водити рачуна да такво ђубриво није заражено семеном корова.

Примена минералних ђубрива код парковских травњака се обавља 2-3 пута годишње, са 10-20 г по једном квадратном метру. Пре почетка вегетације крајем зиме се додаје азотно ђубриво да подстакне развој листа биљака. Пред крај вегетације пред зиму травњак се ђубри калијумом да му се повећа отпорност на ниске температуре (нека од формулација НПК-а са већим процентом калијума а мање азота). У јесењем периоду избегава се додавање азотних ђубриво да се смањи јесењи пораст и бујност травне масе у току зимског периода.

Општа је препорука да се прва прихрана обави од средине фебруара до почетка марта, а друга од средине марта па до косидбе травњака. Препоручује се у једној години утрошак 45-90 г по метру квадратном ђубрива. Препорука је такође да се прихрана обави по облачном времену, ујутру или увече, пре кише или заливања травњака. Ако се након прихране врши заливање травњака треба применити 5-10 л/м воде. Општа је препорука избегавати прихрањивање по високим температурама и ветровитом времену.

Улепшавање травњака обухвата мере које имају за циљ поправак особина земљишта. Ова мера се обавља тако да се на површину земљишта насипа смеша песка, органске материје и хранива до висине 4 мм. Методом улепшавања попуњавају се депресије у земљишту, повећава се пропусност земљишта и проветреност терена, а уједно се уносе и потребна хранива.

На мањим површинама смеша се насипа ручно а после грабуљама се поравна површина. Та се метода најчешће користи код земљишта која имају рН >7(земљишта алкалне реакције) и на

глиновитим земљиштима, где се насипа песак величине гранула 0,06-2 мм. Органска материја која се користи за насипање (тресет, комрост) не сме садржати семе корова а ако се користи мора се предходно дезинфиковати.

САДРЖАЈ:

Страна 1

Аутор: Видановић Срђан, дипл.инг.

Прихрана парковских травњака

Страна 2

Аутор: Панајотовић Зоран, дипл.инг.

Пламењача винове лозе

Страна 3

Аутор: Ђорђевић Љубиша, дипл.инг.

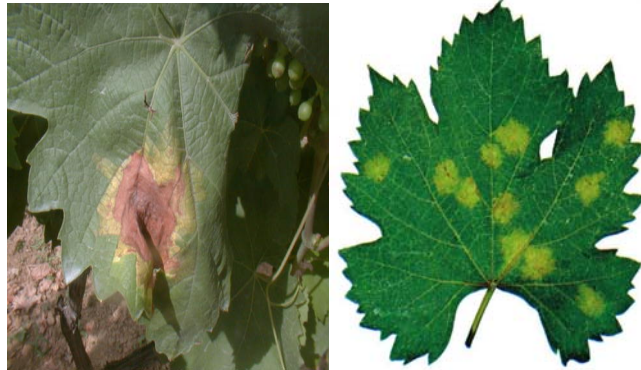
Важне напомене при примени пестицида

Страна 4

Аутор: Ђорђевић Љубиша, дипл.инг.

Крајњи рокови примене пестицида (каренца)

Пламењача винове лозе (проузроковач: *Plasmopara viticola*)

Пламењача на листу в. лозе

Пламењача представља најопаснију и најчешћу болест винове лозе. Напада све делове в. лозе, а највеће штете наноси гроздовима и лишћу.

Први симптоми пламењаче су у облику жutih хлоротичних пега тзв. уљане мрље величине 1-3 цм. Мрље су показатељ примарне инфекције зооспорама . Након неколико дана јављају се беличасте превлаке

(конидиофоре са конидијама).Те конидије се шире ветром и по доспевању на лист , бобицу или грозд у капи кише проклијају и на тај начин даље шире заразу. То је секундарна инфекција. Код јачег напада долази до сушења листа , бобица и читавих гроздова.

Да би се остварила зараза морају да се испуне одређени услови (ноћне температуре преко 12°Ц и влажност ваздуха изнад 96%). Крајем маја и почетком јуна в. лоза је најосетљивија на пламењачу. јер се тада налази у периоду интензивног пораста лисне масе.

Време од почетка заразе до појаве првих видљивих симптома (инкубација) може бити од 12-15 дана у мају, а крајем јуна од 4-6 дана. Бобице су осетљиве све док на њима има стома , тј. од почетка заметања па до величине бобица од 5-7 мм (шарак, почетак зрења). Веће бобице могу бити заражене преко петелке, када она потамни, сасуши се и пропада.

Сузбијање пламењаче се састоји пре свега у примени фунгицида, а у мањој мери у узгојним мерама. Дакле пламењача се сузбија редовним прскањем превентивним и системичним фунгицидима. Превентивни или контактни фунгициди обично се користе на почетку вегетације и након што су бобице прешле величину зрна грашка. Системични се користе обично пред крај цветања и после цветања (1-2 третирања зависно од потребе). За контактне фунгициде је врло битно да буду на листу пре пламењаче, пре него пламењача (зооспоре) продре кроз стоме у орган биљке. Битно је знати да гљивица продире у лист кроз стоме (отворе) које се налазе на наличју листа, тако да код прскања треба окупати и наличје листа. Покривеност листа треба да је добра. Врло је битно да су капљице што ситније и покрију лист у виду филма, без непокривених

зона. Дакле, није битна количина потрошене воде, него је битан квалитет прскања и у право време.

Заштита се заснива на превентивним, агротехничким и хемијским мерама које смањују опасност од инфекције. Потребно је уклањати заражене делове винове лозе. Пре подизања винограда дренирати земљиште, а правац редова поставити у правцу дувања доминантних ветрова на том терену.

Сигурна заштита се постиже једино правовременом применом фунгицида, а то је када извештајно-прогнозна служба сигнализира, а не по примећивању промена на в. лози или по тзв. "календарској методи". У већини случајева препоручују се два прскања пре цветања (када су ластари дужине 10-15цм и прецветавање), а ако је кишно време и током цветања и 3-4 пута после цветања у интервалу 7-10дана. Прскање се обавезно понавља после јаких киша.

За заштиту в. лозе од пламењаче се могу користити фунгициди на бази бакра: ***Bordovska čorba S-20 (1-1.5%), Cuproxat (0,25-0,35%), Blauvit WP (0,35-0,4%), Funguran-OH (0,1-0,4%), Cuprablau-Z (0,3%), Bakrocid S-25 (1%), Bakrocid S-50 (0,5%) itd.*** Затим органски фунгициди: ***Cineb S-65 (0,3%), Shavit-F 0,2%), Acrobat MZ-WG (0,2%), Antracol WP-70 (0,2%), Folicur EM 50-WP (0,25%),*** као и њихове мешавине са бакром: ***Curzate R-WG (0,3%), Ridomil gold plus 42,5 WP (4 kg/ha). Zatim preparati sistemičnog delovanja: Curzate M-WG (0,3%), Ridomilgold MZ 68-WP (0,25%), Cabrio top (0,15-0,2%), Mikal flach (0,3-0,4%), Quadris (0,075%) itd.***

Важне напомене при примени пестицида

- Пре отварања паковања обавезно детаљно прочитати упутство о примени препарата;
- Проверити да препарату није истекао рок примене и да се његова примена уклапа у рок примене пред бербу плодова;
- Проверити да не постоји опасност од тровања пчела које у воћњаку, винограду посећују коров или друге биљке у фази цветања. Пре прскања обавестити пчеларе у суседству до три километара удаљености, најмање на три дана пред прскање усева у цветању. Стоку из третираног објекта удаљити најмање за три недеље;
- Проценити степен опасности за суседне биљке услед заносења капи;
- Прибор за справљање чорбе и прскалица морају бити чисти и без остатака пестицида од ранијег прскања;
- Никако не користити исту прскалицу и за третирање корова. Ако се то ипак деси, онда обавезно извршити детаљно прање прскалице детергентом за суђе и добро испрати водом;
- Користити увек свеже справљену течност за прскање коју треба обавезно сипати кроз густо сито у прскалицу, како би одстранили механичку нечистоћу која може довести до зачепљења прскалице;
- Користити само ону количину (концентрацију, дозу) препарата, која је наведена у упутству о примени одређеног препарата;
- Одређену количину препарата најпре помешати са мало воде, а затим поступно, уз мешање, разблажити до потребне концентрације;
- Прскање тако обавити да буду довољно оквашени и лице и наличје листа;
- Прскати са одстојања од горе на доле. Престати са прскањем чим почну да падају прве капи са листа или плода;
- Биљке не прскати после кише или јаке росе, док су мокре, јер на лишћу имају довољно течности па не могу да приме нову количину;
- Избегавати прскање у цвету изузев препарата који нису отровни за пчеле;

- Избегавати прскање по ветру, при високим температурама и у спарним данима. Прскати ујутру после росе или касно после подне, а најбоље у смирај дана (пред сумрак);
- Ако се при мешању течног препарата са водом издваја при дну или на површини воденог стуба уљани слој, такву мешавину не треба користити јер може бити фитотоксичан за гајену биљку;
- Запрашивање винове лозе препаратима на бази сумпора искључиво вршити после росе и по сувом лишћу и бобицама, у једва видљивом слоју и без громуљица. Запрашивање избегавати по спарном и топлом времену, јер може доћи до оштећења бобица и лишћа.

Слика 1. Правила при руковању пестицидима

Крајњи рокови примене пестицида (каренца)

Средства за заштиту биља се после примене брже или спорије разграђују до безбедних једињења или до супстанци које су саставни делови биљног света. И поред тога, пестициди поседују особину да се одупру разградњи под утицајем топлоте, влаге, светлости, реакције средине и микроорганизама. Ова особина је позната као стабилност хемијских средстава (перзистентност препарата). Трајност пестицида је условљена њиховом растворљивошћу, испарљивошћу и брзином хемијског и микробиолошког распадања у појединим срединама.

На упутству сваког препарата обавезно је да буде јасно истакнута каренца, радна каренца и каренца за стоку.

Каренца означава време које мора да протекне од последње примене неког пестицида до бербе или жетве усева. *Радна каренца* означава време које је потребно да протекне од примене хемијског средства до момента када радник може да безбедно уђе у опрскано поље ради обављања радова.

Пример: Након примене земљишног инсектицида Фурадана механизоване операције се могу изводити након пет дана, али људи могу безбедно да раде тек након 45 дана.